

Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokous 1/2022

Aika: 24.5.2022 klo 15.00 -18.20

Paikka: Tourujokisali / Hilla, Matarankatu 6 40100 Jyväskylä + Teams

Läsnä Mataralla: Pekka Petrilä, Reijo Hamina, Kaija Heikura, Anna-Liisa Viitanen, Seppo Muhonen, Eeva-Liisa Korhonen, Tuula Härkönen, Aila Blomberg, Ari Jurvanen, Riitta Noronen, Jari Koskenranta ad. 17.54, Taina Toikkanen, Aaro Lahtinen, Mariitta Kuitunen, Maija Piitulainen, Tuija Koivisto.

Etänä: Reijo Ekman (15-16), Heikki Kiviniemi (15-16), Eila Sallinen, Sisko Linna, Maria Pynnönen

Poissa: Riitta Siikaranta, Ritva Sekki, Markus Tattari.

Kokouksen aluksi oli vammaisneuvoston kanssa yhteinen tilaisuus, jossa alustus ja keskustelu aluestrategiasta Tero Mannisen johdolla.

1. Kokouksen avaus

Tuija Koivisto avasi kokouksen toteamalla kokouksen läsnäolijat.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kaija Heikura. Sihteeriksi oli kutsuttu Maria Pynnönen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmasta.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Aila Blomberg ja Riitta Noronen, varatarkastajiksi Ari Jurvanen ja Anna-Liisa Viitanen.

3. Keski-Suomen hyvinvointialueen strategia

Keskustelua hyvinvointialueen aluestrategialuonnoksesta. Liite

1.

- Visio 2030 kohdasta toivottiin poistettavan "maan paras termi" ja tilalle palvelut vastaavat asiakkaan tarpeisiin.
- Strategia kaipaa vielä tiivistämistä. Koettiin, että suurin ryhmä eli ikääntyneet on jäänyt liian vähälle huomiolle.

- Ikääntyminen tulee nähdä voimavarana ja mahdollisuutena hyvinvointialueella. Pitää ymmärtää, kuinka paljon ikääntyneet tekevät yhteiskunnan eteen.
- Digitalisoidut palvelut herättivät paljon keskustelua. Keskusteltiin digi-yhdenvertaisuudesta; ikääntyneiden digiosaaminen tulee varmistaa konkreettisesti, koska osaamattomuus voi herättää pelkoa palveluiden ulkopuolelle jäämisestä. Palveluiden saatavuus ja toimivuus tulee varmistaa, vaikka digitaidot olisivat heikommat.
- Koettiin, että digitalisaatio kannattaa mainita nyt, mutta muistaa, että joukossa on vielä paljon ikääntyneitä, jotka eivät osaa käyttää näitä palveluita, eivätkä ole kiinnostuneita digitaalisuudesta lainkaan. Pidettiin ehdottoman tärkeänä, että palvelut ovat saatavilla myös perinteiseen tapaan puhelimitse ja asiakirjat paperisena. Laitteiden ja digitaalisten palveluiden tulee olla helppokäyttöisiä.
- Strategian tavoitteet tulisi olla mitattavissa. Mitkä ovat mittarit, jolla mitataan?
- Toivottiin kaikkien lyhenteiden avaamista ja jatkossa lyhenteiden välttämistä.
- Omaishoitajien huomioiminen tärkeää, samat palkkiot ja yhteneväiset pelisäännöt tulisi olla koko Suomessa

Arvot

- Arvoissa tulee näkyä, että toimitaan heikoimman ehdoilla. Ehdotettiin sisällytettäväksi ensimmäiseen arvoon: Kohtaamme ihmislähtöisesti ja yhdenvertaisesti. Kolmas virke muutettaisiin muotoon: "Kunnioitamme eri näkemyksiä, mahdollistamme jokaisen osallisuuden ja edistämme yhdenvertaisuutta heikoimman ehdoilla."
- Yhteistyön tulee olla avointa
- Lisätään "oikea-aikaisesti" termi palveluiden saatavuutta käsittelevään lauseeseen. "Palvelut ovat oikea-aikaisesti, yhdenvertaisesti saatavilla ja saavutettavissa koko Keski-Suomessa."

Menestystekijät

- Käytiin keskustelua, näkykö menestystekijä 1/6 kohdassa ihmislähtöisyys, kaivattiin enemmän ihmislähtöisyyttä. Onko kuvattu ihmis- vai tekijälähtöisesti?
- Menestystekijä 2/6; urakehitysmahdollisuutta haluttiin näkyvämmäksi; jokaisella työntekijällä tulee olla urakehitysmahdollisuus huomioiden erilaiset elämäntilanteet, tämä lisää työmotivaatiota ja parantaa pitovoimaa.
- Menestystekijä 3/6; ok
- Menestystekijä 4/6; tutkimus ja kehittämistoiminnassa suositaan verkostoja ja kumppanuuksia
- Menestystekijä 5/6; ensimmäiseen kohtaan "Osallisuuteen, aktiivisuuteen ja oman elämänsä haltuun ottoon kannustaminen" ehdotettiin termiksi mahdollistaminen kannustamisen tilalle. Korostettaisiin mahdollistamista ei pelkästään kannusteta.
- Menestystekijä 6/6; verkostoitumista ja yhdessä tekemistä enemmän, näkyvämmäksi

4. Vanhusneuvoston toimintasäätöluonnos

Käytiin läpi vanhusneuvoston toimintasäätöluonnos, liite 2. Todettiin, että kaikki kokouksen osallistujat eivät olleet ehtineet riittävästi perehtyä toimintasäätöluonnokseen etukäteen. Päätettiin toimintasäätöluonnosta käsittelemistä ja asian käsittely jatkuu seuraavassa kokouksessa.

- Vanhusneuvoston tehtävät kohta kaksi herätti keskustelua, ensimmäisessä lauseessa ehkä kirjoitusvirhe, siksi hankalasti tulkittavissa. Tuija Koivisto muokkaa lauseen. Koettiin tärkeänä, että vanhusneuvosto pääsee osallistumaan asioiden valmisteluun, vaikuttamaan varhaisessa vaiheessa, koska tehtyjä suunnitelmia ei yleensä muuteta. Kohtaan neljä ehdotettiin lisättäväksi; vanhusneuvosto seuraa ikääntyneiden palveluiden tarvetta ja palveluiden kehitystä Keski-Suomen hyvinvointialueella.

- Käytiin keskustelua varajäsenten tarpeellisuudesta. Asia sai kannatusta ja varajäsenten valinta esitetään lisättäväksi toimintasääntöön.
- Todettiin, että vanhusneuvosto voi kutsua asiantuntijoita kokouksiin, mutta muita henkilöitä ei valita. Toimintasäännöstä voidaan poistaa kohta "Vanhusneuvostoon voidaan valita myös muita henkilöitä."
- Keskusteltiin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta sekä puheenjohtajakauden pituudesta. Ehdotettiin 2 vuotta, myös 1 vuosi sai kannatusta. Palataan asiaan seuraavassa kokouksessa.
- Käytiin keskustelua työvaliokuntien tarpeellisuudesta. Todettiin vanhusneuvoston olevan ikääntyneen väestön asialla ja siksi ei tarvita erillisiä työvaliokuntia vaan asioita hoidetaan yhteisen keskustelun kautta. Kaikkien kuntien asiat tulee huomioida tasavertaisesti. Toisaalta toimintasääntöluonnos lähtee siitä, että työvaliokuntia voidaan perustaa, joten mahdollisuus niihin ehkä kannattaa jättää.
- Mikäli toimielinrakenteeseen tulee lautakuntia, tulisi vanhusneuvoston edustajilla olla mahdollisuus osallistua läsnä- ja puheoikeudella niiden kokouksiin.
- Keskustelua yhteistyöstä kuntatason vaikuttamistoimielimen kanssa. Kuntien kuulumiset tulisi toimittaa kirjallisena etukäteen, vie liikaa aikaa, jos jokainen osallistuja kertoo vanhusneuvoston kokouksessa oman kunnan kuulumiset.
- Toimintasääntöluonnos käsitellään uudelleen seuraavassa kokouksessa.

5. Syksyn 2022 kokouspäivämäärät

Seuraavat kokoukset ovat 18.8. klo 12.00 ja 13.10. klo 12.00.
Kokouksen kesto noin kolme tuntia.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 18.20.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Kaija Heikura
Puheenjohtaja

Maria Pynnönen
Sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:

Aila Blomberg

Riitta Noronen

Liite 1

Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvosto
24.5.2022

Vanhusneuvoston kommentit strategialuonnokseen

- Visio 2030 kohdasta toivottiin poistettavan "maan paras termi" ja tilalle esitettiin palvelut vastaavat asiakkaan tarpeisiin.
- Strategia kaipaa vielä tiivistämistä. Koettiin, että suurin ryhmä eli ikääntyneet on jäänyt liian vähälle huomiolle. Toivottiin ikääntyneiden osuutta näkyvämmäksi.
- Ikääntyminen tulisi nähdä vahvuutena ja mahdollisuutena hyvinvointialueella. Ymmärretään, kuinka paljon ikääntyneet tekevät yhteiskunnan eteen.
- Digitalisoidut palvelut herättivät paljon keskustelua. Keskusteltiin digi-yhdenvertaisuudesta; ikääntyneiden digiosaaminen tulisi varmistaa konkreettisesti, koska osaamattomuus voi herättää pelkoa palveluiden ulkopuolelle jäämisestä. Palveluiden saatavuus ja toimivuus tulee varmistaa, vaikka digitaidot olisivat heikommat. Tulisi varmistaa, että ikääntyneillä on riittävät digitaidot arjessa toimimiseen. Koettiin, että digitalisaatio kannattaa mainita nyt, mutta muistaa, että joukossa on vielä paljon ikääntyneitä, jotka eivät osaa käyttää näitä palveluita eivätkä ole kiinnostuneita digitaalisuudesta lainkaan. Pidettiin ehdottoman tärkeänä, että palvelut ovat saatavilla myös perinteiseen tapaan puhelimitse ja asiakirjat paperisena. Laitteiden ja digitaalisten palveluiden tulee olla helppokäyttöisiä.
- Strategian tavoitteet tulisi olla mitattavissa, mitkä ovat mittarit jolla mitataan?
- Toivottiin asiakirjoissa käytettävien lyhenteiden avaamista ja jatkossa lyhenteiden välttämistä.
- Omaishoitajien huomioiminen, samat korvaukset ja yhteneväiset pelisäännöt koko Suomessa.

Arvot

- Arvoissa tulisi näkyä, että toimitaan heikoimman ehdoilla, ehdotettu tätä sisällytettäväksi ensimmäiseen arvoon Kohtaamme ihmislähtöisesti ja yhdenvertaisesti. Kolmas virke muutettaisiin muotoon: "Kunnioitamme eri näkemyksiä, mahdollistamme jokaisen osallisuuden ja edistämme yhdenvertaisuutta heikoimman ehdoilla."
- Yhteistyön tulee olla avointa.
- Lisätään "oikea-aikaisesti" termi palveluiden saatavuutta käsittelevään lauseeseen. "Palvelut ovat oikea-aikaisesti, yhdenvertaisesti saatavilla ja saavutettavissa koko Keski-Suomessa."

Menestystekijät

- Keskustelua käytiin, näkyykö menestystekijä 1/6 kohdassa ihmislähtöisyys, kaivattiin enemmän ihmislähtöisyyttä. Onko kuvattu ihmis- vai tekijälähtöisesti?
- Menestystekijä 2/6: urakehitysmahdollisuutta haluttiin näkyvämmäksi; jokaisella työntekijällä tulee olla urakehitysmahdollisuus, huomioiden erilaiset elämäntilanteet, tämä lisää työmotivaatiota ja parantaa pitovoimaa.
- Menestystekijä 3/6: Ok.
- Menestystekijä 4/6: tutkimus ja kehittämistoiminnassa suositaan verkostoja ja kumppanuuksia.
- Menestystekijä 5/6: ensimmäiseen kohtaan "Osallisuuteen, aktiivisuuteen ja oman elämänsä haltuun ottoon kannustaminen" ehdotettiin termiksi mahdollistaminen kannustamisen tilalle. Korostettaisiin mahdollistamista ei pelkästään kannusteta.
- Menestystekijä 6/6: verkostoitumista ja yhdessä tekemistä enemmän, näkyvämmäksi.